

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

DET WICHFELDSKE ENKEHUUS, NYKØBING

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	12.11.2010
Besigtiget af:	Linda Veiby og Nanna Secher Larsen
Journalnummer:	2010-7.82.07/376-0001
Kommune:	Guldborgsund Kommune
Adresse:	Lille Kirkestræde 9-11, 4900 Nykøbing Falster
Betegnelse:	Det Wichfeldske Enkehuus, Nykøbing
Fredningsår:	1945
Omfang:	<i>Forhuset (ca. 1828)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Det Wichfeldske Enkehuus ligger nær Nykøbing Falster klosterkirke. Bygningens hovedfacade vender mod det brostensbelagte Lille Kirkestræde. Bygningen er opført som beboelse og anvendes også sådan idag.

Det Wichfeldske Enkehuus er et enetages grundmuret hus. Huset har lav sokkel, gråt puds, kvaderindrammede døre og rødt tegltag. Mod Lille Kirkestræde har bygningen otte hvidmalede vinduer og to dobbelte fyldingsdøre. I tagfladen over det midterste fag er der placeret en frontspids med inskriptionen ”Det Wichfeldske Enkehuus”. Bagsiden har tre døre af uensartet størrelse og alder samt syv vinduer. De ældre vinduer er i to størrelser og alle hvid- og blåmalede.

Indvendigt er bygningen opdelt i tre lejligheder hvoraf samtlige har indgang både fra for- og bagside. Selv om størrelsen på lejlighederne varierer, er planen over lejlighederne ens: Køkken og toilet mod baggården og de repræsentative rum mod gaden. Indretningen præges af, at være indrettet i 1950’erne og 60’erne. De oprindelige døre og gerichter er bevarede. Gulve, vægge og loft har nyere overflader.

— BYGNINGSHISTORIE

Bygningen blev opført som enkehus i 1828 af familien Familien Wichfeld. Familien er en dansk adelsslægt, som nedstammer fra købmand Bertel Wichmand, som havde tjent sig en formue og købt hovedgården Engestofte. Bygningen blev opført af Henning Wichfeld, hvis beskrivelser af bygningen er gengivet i Kongelige rescripter, resolutioner og collegiabreve for året 1830 Del 7, bind 13 av Danmark Norge. Teksten beskriver en grundmuret bygning, som skulle huse en stiftelse for fire enker eller ugifte kvinder i den

Wichfeldske familie. Stiftelsen skulle give husly og en pension til bygningens beboere.

Det Wichfeldske Enkehuus repræsenterer en bygningstype, som var almindelig i flere danske byer. Enkehuset var en social institution for enlige kvinder, som af den ene eller anden grund havde brug for gode og trygge sociale forhold. Enkehusene blev oprettet af private fonde sammen med obligationer, hvis forrentelse skulle sikre kvinderne en indtægt.

Loftet blev indrettet til beboelse i 1950'erne og 60'erne.

— KILDER

Kommuneatlas Nykøbing Falster

Kongelige rescripter, resolutioner og collegiabreve for aaret 1830 Del 7, bind 13 av Danmark Norge.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi ved det Wichfeldske Enkehuus er, at det med sit enkle og autentiske udseende er med til at tydeliggøre Lille Kirkestrædes historiske udtryk. Strædet er en af de gader i byen, som i høj grad har bibeholdt sin oprindelige karakter med pigstensbelægning og render samt tæt enetages bebyggelse med direkte indgang fra gaden. De fleste af bygningerne i gaden har fået nye vinduer og kviste, og her står Det Wichfeldske Enkehuus som en god eksponent for et mere oprindeligt udtryk.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Det Wichfeldske Enkehuus er et typisk eksempel på overklassens enkehus. Bygningens placering nær klosterkirken og bygningens nøgterne men værdige arkitektoniske udtryk formidler, at dette var bolig for respektable kvinder.

Bygningens interiør er, trods enkelte ændringer, typisk for denne stands boform i det tidlige 1800-tal.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Det Wichfeldske Enkehuus er karakteristisk for 1800-tallets klassicistiske arkitektur. Bygningens lave volumen, symmetriske opbygning og tydelige indgangsparti med kvadreindraming har paralleller til C.F. Hansens nøgterne klassicisme. Gadefacadens arkitektoniske udtryk er i hovedtræk opretholdt fra byggeåret.

Indvendige detaljer som gerichter, dørblade, messing greb og bindingsværksvægge er væsentlige værdier for oplevelsen af bygningens arkitektur.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier for Det Wichfeldske Enkehuus knytter sig i det ydre til tagfladerne af røde tegl samt den ældre farve- og materialeholdning med alle ældre detaljer.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til planen med de repræsentative stuer mod gaden og birum mod gården.

Endvidere knytter de bærende fredningsværdier sig til den oprindelige materialeholdning og alle ældre detaljer herunder fyldingsdøre, gerichter og dørgreb.

— ANBEFALINGER

Der anbefales en generel istandsættelse af bygningen. Det anbefales endvidere, at de nuværende ovenlysvinduer skiftes til en type som passer bedre ind i tagfladen.